

Hur upplever verksamma ridlärare arbetet med ridskolehästars fysiska och psykiska hållbarhet?

Intervjustudie om hur hästars hållbarhet kan
inkluderas i ridskolans utbildning

Matilda Söderström & Thelma Hedlund

Självständigt arbete • 15 hp

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för husdjurens biovetenskaper/ Enheten för hippologutbildning

Hippologprogrammet

Examensarbete på kandidatnivå, 181

Uppsala 2025

Hur ridlärare upplever arbetet med ridskolehästars fysiska och psykiska hållbarhet - Intervjustudie om hur hästars hållbarhet kan inkluderas i ridskolans utbildning

How Riding Instructors Perceive the Work with Riding School Horses' Physical and Mental Sustainability - An interview study on how equine sustainability can be integrated into riding school education

Matilda Söderström & Thelma Hedlund

Handledare: Gabriella Torell Palmquist, Ridskolan Strömsholm

Examinator: Susanne Lundesjö Kwart, SLU, Institutionen för husdjurens biovetenskaper, Hippologenheten

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i hippologi

Kurskod: EX0864

Program/utbildning: Hippologprogrammet

Kursansvarig inst.: Institutionen för husdjurens biovetenskaper

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2025

Delnummer i serien: K 181

Nyckelord: Hästvälfärd, ridskola, Social License to Operate, ridundervisning, hästens anatomi, ridutrustning

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

Institutionen för husdjurens biovetenskaper

Enheten för hippologutbildning

Sammanfattning

Ridsport är Sveriges sjunde största ungdomsidrott. Massspridningen på media om hästar som misshandlas och far illa har väckt oro hos allmänheten, vilket riskerar ridsportens social License to Operate (SLO). Bristande kunskap hos hästägare skapar risk för missförhållanden, där skador går obemärkta och hästarna får inte den vård de behöver. Ridskolans ekonomiska begränsningar riskerar att ridskolehästar arbetar över sin förmåga för att driva ridskolan. Bristande intresse hos ridelever försvårar kunskapsöverföringen trots ridlärarnas goda intention att utbilda och förmedla kunskap som skapar hållbara, välmående hästar. Syftet med studien är att undersöka verksamma ridlärarens upplevelser och erfarenheter av att skapa förutsättningar för hållbara ridskolehästar. För att undersöka detta användes följande tre frågeställningar: Hur upplever verksamma ridlärare arbetet med främjande av ridskolehästars fysiska och psykiska hållbarhet? Vilka möjligheter respektive utmaningar ser ridlärare med att skapa förutsättningar för hållbara ridskolehästar? Hur upplevs detta kunna omsättas och förmedlas i ridundervisning och teoriundervisning på ridskola?

Semistrukturerade intervjuer genomfördes med verksamma ridlärare och dessa analyserades sedan med tematisk innehållsanalys. Resultatet visar att ridlärarna som deltog, upplever sitt arbete som att de alltid försöker ha hästarnas bästa i fokus. Ekonomiska svårigheter, visst motstånd till förändring och en ekvation av inkomster och utgifter som inte går ihop, ses som utmaningar med att skapa förutsättningar för hållbara hästar. Flera av respondenterna menar att det är eleverna som får bära den ekonomiska konsekvensen genom höjda ridavgifter.

Trots utmaningar drar sig inte de tillfrågade ridlärarna för att ge hästarna den hjälp de behöver, alla har nära kontakt med branschfolk så som veterinär, equiterapeut, hovslagare och sadelutprovare. Flera av respondenterna upplever att de själva gör mer än vad de tror att andra ridskolor gör och att de själva är snabbare med att åka till veterinär. Detta tolkas genom ridsportens efterfrågade paradigmskifte, där fler hästmänniskor blivit medvetna om bristande hästvälfärd och vill vara i framkant för att visa på god hästhållning för välmående hästar.

Denna studie visar att ridlärare värnar om hästarnas välfärd och uttrycker både kunskap och vilja att skapa förutsättningar för hållbara hästar. Respondenterna har idéer, ambitioner och förståelse för vad som skulle kunna gynna hästarna; lösdrifter, varierad träning, mer utevistelse och fler fodringar. Samtidigt beskrivs ekonomiska begränsningar och strukturella hinder som försvårar förändring. I det pågående paradigmskiftet och ökade kravet på socialt förtroende är dessa ambitioner viktiga. För att förändring ska bli möjlig krävs dock att idéer omsätts i handling. Ridlärarens engagemang är avgörande – men det behövs organisatoriskt stöd och mod att ifrågasätta traditioner för att visionerna om ökad hästvälfärd ska bli till verklighet.

Nyckelord: Hästvälfärd, ridskola, Social License to Operate, ridundervisning, hästens anatomi, ridutrustning

Abstract

Horse riding is Sweden's seventh largest youth sport. The widespread media coverage about horses being mistreated and suffering has raised public concern, which risks the social license to operate (SLO) of equestrian sports. Lack of knowledge among horse owners creates a risk of neglectful conditions, where injuries go unnoticed and the horses do not receive the care they need. The economic limitations of riding schools threaten to result in riding school horses working beyond their capacity to sustain the operation. Additionally, a lack of interest among riding

students complicates the transfer of knowledge, despite the riding instructors' good intentions to educate and convey knowledge that fosters sustainable and well-being horses. The purpose of this study is to investigate the experiences and perceptions of practicing riding instructors regarding creating conditions for sustainable riding school horses. To explore this, the following three research questions were formulated. How do practicing riding instructors perceive their work in promoting the physical and psychological sustainability of riding school horses? What opportunities and challenges do riding instructors see in creating conditions for sustainable riding school horses? How do these perceptions translate into and are conveyed through riding and theoretical instruction at riding schools?

Semi-structured interviews were conducted with active riding instructors and analyzed using thematic content analysis. The results indicate that the participating riding instructors perceive their work as always focusing on the best interests of the horses. Economic difficulties, some resistance to change, and an imbalance between income and expenses are seen as challenges in creating conditions for the sustainability of horses. Several respondents mention that it is primarily the students who bear the financial consequences through increased riding fees.

Despite these challenges, the riding instructors do not hesitate to provide the horses with the help they need; all maintain close contact with industry professionals such as veterinarians, equine physiotherapists, farriers, and saddle fitters. Several respondents perceive that they themselves go above and beyond what they believe other riding schools do, and that they are quicker to call a veterinarian. This can be interpreted within the context of a paradigm shift in equestrian sports, where more horse professionals have become aware of the deficiencies in horse welfare and aim to be at the forefront of demonstrating good horse husbandry and well-being.

This study shows that riding instructors care about the welfare of the horses and express both knowledge and willingness to create conditions for sustainable horses. The respondents have ideas, ambitions, and an understanding of what could benefit the horses: group housing, varied training, more outdoor time, and more frequent feedings. At the same time, economic constraints and structural barriers are described as hindering change. In the ongoing paradigm shift and the growing demand for social trust, these ambitions are important. However, for change to be possible, ideas must be translated into action. Riding instructors' commitment is crucial – but organizational support and the courage to challenge traditions are needed for the visions of improved equine welfare to become reality.

Keywords: Horse Welfare, riding school, Social License to Operate, riding instruction, anatomy of the horse, riding equipment

Innehåll

1.	Inledning	7
1.1	Problemformulering	8
1.2	Syfte	8
1.3	Frågeställningar	8
2.	Teoriavsnitt.....	9
2.1	Hästvelfärd	9
2.2	Utrustningens påverkan	9
2.3	Hästens välmående	10
2.4	Ridskolan som en lärande organisation.....	12
2.5	Undervisning om hästhållning och hästvelfärd	13
2.6	Social License to Operate	14
2.7	Ekonomiska förutsättningar för svenska ridskolor	14
3.	Material och metoder	16
3.1	Urval av informanter	16
3.2	Genomförande	17
3.3	Analys av intervjuer	17
3.4	Forskningsetik	17
4.	Resultat	19
4.1	Ridlärarens utbildning och kompetens.....	19
4.2	Utmaning med elevers kunskap om ridskolehästars hållbarhet	20
4.3	Bra samarbete ger bättre hållbarhet	21
4.4	Utmaning i köp och inskolning av ridskolehästar	22
4.5	Ekonomi är en utmaning	24
5.	Diskussion	26
5.1	Hästvelfärd och Social License to Operate (SLO)	26
5.2	Kunskap och lärande på ridskolan	26
5.3	Utrustning och samarbete för hållbara hästar.....	28
5.4	Val av lämpliga hästar	29
5.5	Arbetsbelastning och inskolning av ridskolehäst	30
5.6	Organisatoriska och ekonomiska utmaningar.....	31
5.7	Metoddiskussion	32
5.8	Framtida forskning	33
5.9	Slutsats	33
	Referenser.....	35
	Bilaga 1. Intervjuguide	37
	Bilaga 2. Inbjudan till intervju	38

1. Inledning

I Sverige är ridsport den sjunde största ungdomsidrotten (Norberg et al. 2024). Beräknat på antalet utövare och den näst största ungdomsidrotten beräknat på antal aktiviteter (Svenska ridsportförbundet 2025). Vidare menar Svenska ridsportförbundet att det finns 425 föreningar som driver ridskola i Sverige, och i dessa ridskolor uppskattas cirka 10 000 hästar vara i tjänst.

Under senare år har frågor och oro kring hästars välfärd uppmärksamats från allmänheten, något som riskerar att påverka ridsportens sociala tillstånd för att verka. Detta framstår som ett problem - och massspridningen i media på hästar som misshandlas och far illa riskerar att påverka hästsektorn i stort (Torell Palmquist et al. 2023). Hur man ser på hästvälfärd menar Torell Palmquist et al. (2025) påverkas av hur stor kunskap man har kring vad som påverkar hästen och på vilka sätt. De personer som redan känner oro kring utövandet av hästsport, får styrka i sin oro av att influeras av rubriceringar om hästmisshandel i toppsporten vilket i sin tur kan leda till att hästsportens Social License to Operate (SLO) ifrågasätts (jfr. Torell Palmquist et al. 2025; Waran 2023). Torell Palmquist et al. (2025) menar att definitionen av vad som anses vara etiskt korrekt är kopplat till individens kunskap om hästen. Ökad kunskap om hästars välmående, för både professionella ryttare som hobby-ryttare, kan möjligtvis skapa en tryggare ståndpunkt för sportutövande med häst i samhället.

Enligt Andrén och Dillenbeck (2013) utgör försäljning av ridlektioner den största intäktskällan för de flesta ridskolor. Samma författare menar att ridskolor sällan har som mål att ta ut vinst - men trots det är det svårt att få ridskoleverksamheterna att gå runt ekonomiskt. Ekonomins begränsningar kan göra att hästvälfärden ibland tummas på, medvetet eller omedvetet. Bland annat menar Ljichi et al. (2023) att överdriven användning av ridskolehästar kan leda till fysisk och psykisk utmattning. Ljichi et al. (2023) tar även upp att ridskolehästar på vissa ridskolor i Sverige kan arbeta uppemot sex lektioner om dagen vilket leder till minimalt utrymme för återhämtning.

Waerner (2025) menar att ridlärare har en central roll i att forma unga ryttares uppfattning om hästhållning och hästens välbefinnande. Denna kunskapsöverföring kommer med en del utmaningar - som kopplas både till ekonomin och att säkerställa att kunskapen ökar inom sporten. I en studie av Nyberg et al. (2023) visades att även om ridläraren har intentionen att förmedla kunskap om välfärd i undervisningen, finns det organisatoriska hinder som gör det svårt att nå ut till alla elever. Författarna beskriver hur endast omkring en fjärdedel av de tillfrågade eleverna hade deltagit i erbjuden teoriundervisning. Det

kan alltså vara svårt att nå ut med kunskapen och att kunna erbjuda teoretisk undervisning om exempelvis hästhållning och hästetik, med utbildad personal när ekonomin är ansträngd och intresset lågt.

Denna problematik kring bristande hästvälfärd och allmänhetens ökade oro kopplat till ridsport har väckt frågor kring hur ridlärare och ridskolor kan arbeta för att främja ridskolehästars långsiktiga hälsa och hållbarhet trots ekonomiska begränsningar, samt hur dessa aspekter upplevs integreras i undervisningen på ridskolor.

1.1 Problemformulering

Under senare år har allmänheten uppmärksammat missförhållanden i hästhållning, vilket påverkar sportens Social License to Operate (SLO). Organisatoriska hinder, framförallt kopplat till ekonomi, riskerar att påverka hästens välfärd negativt. Ridläraren har en central roll i att forma unga ryttare men trots intention om att förmedla hästkunskap hindras ridlärare av organisatoriska utmaningar. Kunskap om hur ridlärare upplever arbete med ridskolehästars hållbarhet samt kunskapsförmedlingen till ridelever ger inblick i det pågående efterfrågade paradigmskiftet. Det kan även påverka ridsportens långsiktiga SLO och har betydelse för att säkra sportens status och hästarnas välmående.

1.2 Syfte

Syftet med studien är att undersöka verksamma ridlärares upplevelser och erfarenheter av att skapa förutsättningar för hållbara ridskolehästar.

1.3 Frågeställningar

Hur upplever verksamma ridlärare arbetet med främjande av ridskolehästars fysiska och psykiska hållbarhet?

Vilka möjligheter respektive utmaningar ser ridlärare med att skapa förutsättningar för hållbara ridskolehästar?

Hur upplevs detta kunna omsättas och förmedlas i ridundervisning och teoriundervisning på ridskola?

2. Teoriavsnitt

2.1 Hästvälfärd

För att förstå och analysera ridlärares upplevelse av arbete med att främja ridskolehästarnas hållbarhet kan flera teoretiska perspektiv tillämpas. Hästvälfärd är ett begrepp som kan användas för att förstå hållbarhet, det inkluderar faktorer såsom fysiskt och psykiskt välmående, rörelsefrihet och möjlighet till social interaktion (Kjellberg et al. 2024). Vidare menar författarna att hästvälfärdspektivet betonar att hästens livskvalitet bör vara en prioritet och att åtgärder för att förbättra hållbarheten bör grundas i vetenskaplig forskning.

Hästvälfärdsinriktat arbete på ridskola kräver teoretisk kunskap och förmåga att tillämpa kunskapen i praktiken. Nyberg et al. (2023) menar att det kan vara farligt för både hästar och människor att flertalet hästentusiaster har bristande kunskap om hästens beteende, välfärd och människans kommunikation med häst. Vidare menar författarna att forskare i över ett decennium uttryckt oro över denna kunskapsbrist - de menar att hästägare missar tecken på kliniska hälsoproblem, exempelvis beteenden som indikerar negativ stress. Bristen på kunskap kan alltså medföra att hästägare omedvetet skadar sina hästar eller låter bli att ge hästen den vård den behöver. Torell Palmquist et al. (2025) utvecklar resonemanget och menar att god hästvälfärd idag inte enbart betyder att undvika negativa upplevelser så som stress, smärta och hunger. God hästvälfärd syftar till att dessutom främja positiva upplevelser för hästen, alltså att hästens samlade erfarenheter över tid ska vara övervägande positiva (Torell Palmquist et al. 2025). Torell Palmquist et al. (2025) redogör vidare för en fungerande relation mellan häst och människa och menar att omtanken om hästens välfärd är en grundförutsättning. I enlighet med detta kräver arbetet med ridskolehästarnas fysiska och psykiska hållbarhet att ridlärare besitter god hästkunskap - dels för att värna om hästens mående, dels för att möjliggöra kunskapsöverföring till eleverna (Jfr. Nyberg et al. 2023; Torell Palmquist et al. 2025). Vad som anses vara etiskt korrekt är dock starkt kopplat till individens kunskap om hästen. Kunskap om hur handlingar påverkar hästen skapar informerade moraliska ställningstaganden (Torell Palmquist et al. 2025).

2.2 Utrustningens påverkan

McGreevy et al. (2010) påpekar att ryttare och ridlärare behöver förståelse för hur utrustning inte bara påverkar hästens kroppsligt - utan också dess beteende, inlärning och känslomässiga tillstånd.

Ett omdebatterat område inom hästvälfärd och utrustningens påverkan är enligt McGreevy et al. (2020) bettanvändning och dess potentiella negativa effekter på hästen. Författarna menar att smala, grova eller felplacerade bett kan orsaka smärta och obehag i hästens mun. Om detta kombineras med hårda händer och hårt spända nosgrimmor, kan det påverka hästens andning, skapa blåmärken och orsaka inflammation i mungipor, tunga och tandkött (Luke et al. 2023; McGreevy et al. 2010). McGreevy et al. (2010) diskuterar alternativa bettlösa träns för att minska risken för obehag hos hästen, men betonar även vikten av en korrekt användning av bett.

Sadeln påverkar direkt hästens fysiska hälsa (McGreevy et al. 2020). Författarna poängterar framförallt att sadelns tryckfördelning är avgörande, en ojämn tryckfördelning kan leda till inflammation, muskelatrofi och nedsatt prestation. Tryck på manke, ryggrad eller länd kan med tiden orsaka kroniska skador - vilket ofta syns som vit hårväxt, svullnader eller en insjunken rygglinje. För att förebygga detta rekommenderar författarna regelbundna kontroller av sadelns passform och anpassning efter hästens förändrade muskulatur.

2.3 Hästens välmående

2.3.1 Arbetsbelastning och träningsfysiologi

Överdriven användning av ridskolehästar kan leda till fysisk och psykisk utmattning - som på sikt påverkar hälsan negativt (Ljichi et al. 2023). Författarna menar att ridskolehästar arbetar uppemot sex lektioner om dagen, vilket leder till minimalt utrymme för återhämtning. Författarna belyser att detta inte enbart påverkar hästen fysiskt, det bidrar även till psykiska påfrestningar såsom mental utmattning, frustration eller inlärt hjälplöst beteende. Just Horse Rider (u.å.) påpekar att ridskolehästar dessutom behöver anpassa sig till nya hjälper, balansavvikelser och hantering av olika människor. Ljichi et al. (2023) förklarar att en väl förberedd häst kan jobba tre till fyra timmar om dagen i upp till två dagar i veckan utan att kompromissa med deras välfärd, detta bör dock varieras med lättare dagar och noggrann övervakning av indikationer på obehag och behov av återhämtning. Författarna betonar dock att hästen måste vara van vid arbetet och hållas i välskötta miljöer.

Just Horse Riders (u.å.) presenterar förslag på förändringar som att införa begränsat antal lektioner till två eller tre per dag och planerade vilodagar. Just Horse Riders poängterar även vikten av en systematisk arbetsrotation, vilket innebär att hästarna roteras utifrån sin individuella kapacitet på lektionerna. Författaren menar att ridlärare och elever ständigt behöver kompetensutvecklas för att få ökad kunskap i att läsa av signaler på obehag och smärta. Just Horse Riders (u.å.) understryker att ridskolor bör ta ett aktivt ansvar för att balansera

ekonomi och hästarnas välbefinnande och menar att det inte är etiskt försvarbart att utnyttja hästar till gränsen av deras kapacitet för ekonomisk vinst.

2.3.2 Hästens fysiska och psykiska hälsa

Hästars psykiska mående avser hästens mentala eller emotionella tillstånd (Torell Palmquist et al. 2025). Sénèque (2019) menar att detta kan visa sig på olika sätt, exempelvis genom en ”depressed-like posture”, vilket innebär att hästen står apatiskt, orörlig med tom blick, bakåtsrukna öron och håller huvud och hals i samma linje. Detta tillstånd går att likna vid inlärd hjälplöshet hos djur, då en häst i apatiskt läge gett upp på att reagera på negativa stimuli. För att bedöma hästars psykiska mående kan man använda sig av olika indikationer där beteende är en primär indikation (Sénèque 2019). Kronisk stress kan visa sig genom stereotypier så som krubbitning, vävning eller andra repetitiva tvångsbeteenden och Sénèque (2019) menar också att en apatisk depressionsliknande hållning tyder på att hästen inte mår bra mentalt. Sénèque (2019) menar också att en viktig indikation på psykisk ohälsa hos hästen är att den inte reagerar på sådant som normalt väcker intresse, exempelvis foder eller social kontakt.

Sénèque et al. (2019) använde geometrisk morfometri på ridskolehästar för att undersöka om hästens hållning kunde återspegla välfärdsstatus. I metoden användes olika indikationer på välfärd, exempelvis välkända stereotypiska beteenden, depressionsliknande hållning och öronens position. Studien involverade 85 hästar med en åldersvariation på 7-20 år. Resultatet visade sig vara överraskande konsekvent. Hästar med stereotypier eller deprimerade hästar, som lever under begränsade förhållanden, hade samma karakteristiska drag, platt och ihållig rygg, nacke och krupp-form med tydlig manke. Dessa fynd visade på att dålig välfärd även kan associeras med kronisk förändring av hästens hållning genom att ryggens naturliga kurva försvinner.

Enbart ridning kan påverka hästens välfärd på olika sätt (McGreevy et al. 2010). Författarna menar att den mest dokumenterade skadan på häst är hälta, dock inte enbart på grund av skador i benen - utan även i flera fall på grund av en öm eller skadad rygg. Vidare redogör McGreevy et al. (2010) för orsaker till hälta som storlek på häst, exempelvis verkar fullblodshästar få mer problem med hälta än ponnyraser. Orsaken till detta kan vara att större hästar oftare kan kännetecknas av en längre bröstkotpelare med en ventral krökning (Johnston et al. 2002, refererad i McGreevy et al. 2010). Vidare menar Johnston et al. (2002) att en längre ryggrad även kan leda till större lateral och axiell böjning av den kaudala delen av kotpelaren, vilket ökar risken för skador i det området. McGreevy et al (2010) menar också att faktorer som träningsfrekvens, uppstallning, exteriör, kroppshullspoäng (body condition score, BSC) och ras - påverkar förekomsten av

öm rygg hos ridna hästar. McGreevy et al. (2010) poängterar att olika faktorer kan påverka risken för att dessa skador utvecklas.

2.4 Ridskolan som en lärande organisation

Utöver det individuella arbetet som ridlärare utför i undervisningssituationen, är det även relevant att betrakta ridskolan som en organisation i ständig utveckling. Genom att applicera ett organisationsteoretiskt perspektiv - särskilt enligt vad Eriksson-Zetterquist et al. (2015) menar med "lärande organisation" - kan man förstå hur ridskolor som verksamheter kan arbeta långsiktigt med hållbarhetsfrågor och utveckla sin pedagogik och praktik utifrån nya krav från samhället och forskningen.

Enligt Eriksson-Zetterquist et al. (2015) kännetecknas en lärande organisation av att den kontinuerligt ifrågasätter och uppdaterar sin kunskapsbas, särskilt i de fall där befintlig kunskap visat sig vara otillräcklig eller föråldrad. Lärande sker på flera nivåer, individuellt, kollektivt och organisatoriskt. Detta är starkt kopplat till reflektion, kunskapsutbyte och viljan att förbättra verksamheten. Inom ridskoleverksamhet skulle detta då kunna innebära att nya insikter om hästvälfärd, träningsmetoder och ridundervisning inte bara implementeras på individnivå, exempelvis av enskilda ridlärare, utan att hela organisationen strävar efter att omsätta dem i policy, struktur och kultur.

Ridsportens omvärld är i förändring. I Svenska Ridsportförbundets verksamhetsinriktning år 2024–2025 uttrycks en tydlig ambition att stärka fokus på hästens välfärd, öka transparensen och möta det växande samhällsintresset för djuretik (Svenska Ridsportförbundet 2023). Det medför både möjligheter och krav på ridskolor att utveckla sin verksamhet i linje med ny forskning, etiska riktlinjer och elevers förändrade förväntningar. I detta sammanhang blir ridlärarens roll som både pedagog och välfärdsförmedlare central. Genom att betrakta ridskolan enligt Eriksson-Zetterquist et al. (2015) beskrivning av en lärande organisation skapas förutsättningar att förstå hur kunskap om hästars fysiska och psykiska hållbarhet kan spridas, förankras och tillämpas i praktiken. Det möjliggör också att utmaningar, såsom tidsbrist, traditionella arbetssätt eller bristande fortbildning, kan identifieras och hanteras strategiskt. Den organisatoriska viljan att utvecklas påverkar inte bara hur ridlärare undervisar, utan också hur de stötts, vilka resurser de ges och vilken kultur som råder kring välfärdsfrågor.

I relation till studiens frågeställningar innebär detta att ridskolans organisatoriska lärande blir en viktig förutsättning för att ridlärare ska kunna arbeta hållbart, uppfatta utvecklingsmöjligheter och omsätta ny kunskap i både praktik och teoriundervisning.

2.5 Undervisning om hästhållning och hästvälfärd

I sin avhandling beskriver Waerner (2025) att ridlärare har en central roll i att forma unga ryttares uppfattning om hästhållning och hästens välbefinnande. Vidare beskriver författaren hur ridlärarna förväntas agera förebilder, i enlighet med hästvälfärdens starka fokus i dagens ridsport. Som förebilder menar författaren att ridläraren ska visa på ett gott exempel på hur hästar ska hanteras och hållas. Detta inkluderar frågor om utevistelse, flockbeteende, rätt utfodring och ridning utan att hästen tar skada. Alla dessa kunskaper menar författaren förs vidare till eleverna via både ord och handling.

Waerner (2025) pekar också på ett kommunikationsglapp på ridskolor som hindrar kunskapsöverföring - ridlärare uttrycker sig om unga elever som ointresserade av att engagera sig i hästhållningen och elever som uttrycker att de vill vara mer delaktiga och lära sig mer. Genom ett situationsanpassat ledarskap och dialogisk pedagogik menar Waerner att eleverna får möjligheter att förstå, reflektera och ta ansvar för hästens fysiska och psykiska mående. Författaren uppmanar att se sina elever som kompetenta individer, som med rätt stöd och utbildning, kan bidra till hållbar hästhållning i en hästcentrerad delaktighet.

Nyberg et al. (2023) menar att ridskolor utgör en av de viktigaste plattformarna för utbildning inom ridning och hästhållning. Ridlärarens arbete omfattar inte enbart hästarnas praktiska vård och ridning, utan även hur kunskap om hästens behov, beteende och kommunikation förmedlas till eleverna (Nyberg et al. 2023). Teoriundervisning utgör enligt författarna ett verktyg i ridlärarens pedagogiska arbete, både för att förebygga missförstånd mellan häst och människa, samt för att främja ett långsiktigt hållbart hästhållningsideal. Teoriundervisningens potential att bidra till hästvälfärd är betydande. Genom att förmedla kunskap om exempelvis stressbeteenden, kroppsspråk, inlärningsprinciper och behov av rörelse och social kontakt - ges eleverna förutsättningar att bemöta hästen på ett sätt som minskar risken för fysisk och psykisk överbelastning (Nyberg et al. 2023). Detta innebär att ridlärare, genom teoriundervisning, kan stärka både hästens hållbarhet och elevens ridkunskap.

Nyberg et al. (2023) menar dock att det finns strukturella och praktiska utmaningar med teoretisk undervisning på ridskola. Exempelvis är teoriundervisningen i många fall frikopplad från ridlektionen. Det skapar en pedagogisk svårighet även om ridläraren har intentionen att förmedla kunskap om välfärd i undervisningen, finns det organisatoriska hinder som gör det svårt att nå ut till alla elever. Författarna beskriver hur endast omkring en fjärdedel av de tillfrågade eleverna hade deltagit i sådan undervisning, trots att studien visade att de flesta elever uppvisade hög autonom motivation - det vill säga att de deltog när

de upplevde innehållet som personligt meningsfullt och relevant för deras ridning. Nyberg et al. (2023) poängterar vidare att effektiv teoriundervisning kräver att ridläraren har god pedagogisk kompetens och ett tryggt didaktiskt grepp om både ämnesinnehållet och elevens lärandeprocess, något som inte alltid prioriteras i ridskolans verksamhet.

2.6 Social License to Operate

I dagens hästsektor menar Torell Palmquist et al. (2025) att Social License to Operate (SLO) är ett nyckelbegrepp. Det kan översättas till socialt tillstånd att verka. SLO syftar till allmänhetens informella acceptans för att en verksamhet ska få fortsätta.

I media har det spridits bilder och filmer på hästar som far illa och ryttare som anklagats för misshandel har blivit avstängda - vilket kan leda till att allmänhetens förtroende för hästsporten riskerar att gå förlorat. I takt med ökat fokus på djurskydd och etik prövas därför ridsportens legitimitet i offentligheten (World Horse u.å.). Waran (2023) menar att både ridsporten och FEI:s verksamhet granskas av allmänheten - nu mer än någonsin. Vidare diskuterar Waran (2023) att det sker en ökning i oro kring hur hästsektorn involverar hästar i sporten. Bilder i media på hästar som behandlas illa påverkar alla, men främst de som redan innan upplever ridsporten i sig som ett bekymmer kopplat till hästens välmående. Att arbeta för att återfå allmänhetens förtroende är relevant för alla inom hästsektorn, särskilt för ridskolor för att kunna fortsätta sin verksamhet. Ridskolor behöver integrera hållbarhet och göra detta utan att det påverkar lönsamheten. Såväl vetenskap som branschdokument betonar att ridsportens framtida acceptans hänger på dess förmåga att anpassa sig till växande etiska krav. Det innebär att stärka djurvälståndet, arbeta evidensbaserat och aktivt kommunicera med omvärlden (jfr. World Horse u.å.; Waran 2023).

Torell Palmquist et al. (2025) menar att institutioner för utbildning, så som ridskolor, har möjlighet att leda denna förändring, även om författarna lyfter att mer forskning kring pedagogiska utmaningar behövs. Arbete och utbildning kan, utifrån ett etiskt synsätt, ses som en investering i sportens legitimitet och långsiktiga överlevnad genom att stärka ridsportens SLO (jfr. Torell Palmquist et al. 2025; Waran 2023; World horse u.å.).

2.7 Ekonomiska förutsättningar för svenska ridskolor

Ridskolor i Sverige gör det möjligt för barn, ungdomar och vuxna att delta i ridverksamhet. Många av ridskolorna drivs som ideella föreningar, men det finns även ett växande antal som bedrivs som aktiebolag eller andra företagsformer. Oavsett organisationsform är det vanligt att verksamheterna återinvesterar

eventuella överskott i hästar, anläggning eller utbildning, snarare än att skapa vinst (Andrén & Dillenbeck 2013).

Enligt Andrén och Dillenbeck (2013) utgör försäljning av ridlektioner den största intäktskällan för de flesta ridskolor. Andra möjliga inkomster kan komma från tävlingsverksamhet, privatlektioner, lägerverksamhet, uthyrning av stallplatser samt olika typer av bidrag från stat, kommun eller specialidrottsförbund. Trots denna mångfald av inkomstkällor menar Andrén och Dillenbeck (2023) att ridskolor ofta har utmaningar med att få ekonomin att gå ihop - särskilt om de samtidigt vill bibehålla hög hästvelfärd, låg tröskel för deltagande och god arbetsmiljö.

SVT (2022) menar att ridskolornas ekonomiska förutsättningar under de senaste åren påverkats av stora kostnadsökningar för el, foder, bränsle, försäkringar och veterinärvård. Det resulterade i höjda ridavgifter, vilket i sin tur drabbar barn och ungdomar från ekonomiskt utsatta familjer. Samtidigt har hushållens köpkraft minskat till följd av inflation, vilket riskerar att minska antalet rid-elever (SVT 2022). För att hantera dessa ekonomiska utmaningar har flera ridskolor börjat införa strukturer och arbetssätt hämtade från det privata näringslivet. Det kan handla om att använda ekonomiska nyckeltal, effektivisera personalplanering, utveckla nya affärsmodeller eller bredda verksamheten med till exempel friskvård för vuxna eller externa uthyrningar (Andrén & Dillenbeck 2013). Vidare menar författarna att syftet inte är att maximera vinst, utan att säkerställa verksamhetens långsiktiga överlevnad och möjliggöra fortsatt fokus på hästvelfärd och kvalitativ undervisning.

3. Material och metoder

För att undersöka hur ridlärare upplever arbetet med att främja ridskolehästars fysiska och psykiska hållbarhet användes i denna studie semistrukturerade intervjuer som metod. Det innebär enligt Patel och Davidsson (2019) att det finns förutbestämda teman som ska tas upp i intervjun, men som ger informanterna frihet i hur de svarar. I denna studie utformades intervjuguiden efter det som Patel och Davidsson (2019) kallar för tratt-tekniken, som inleder intervjun med större, öppnare frågor för att sedan ställa mer specifika frågor. Detta möjliggjorde att informanterna kunde tala fritt, och starta med vad denne ansåg vara den viktigaste aspekten. Frågorna utformades för att täcka centrala teman relaterade till hästvälfärd, utbildning och organisatoriska faktorer (se bilaga 1). Det syftade till att få en djupare förståelse för ridlärares upplevelse av arbetet med att säkerställa hästarnas långsiktiga, fysiska och psykiska, välmående samt hur detta förmedlas i undervisningen.

3.1 Urval av informanter

Urvalet gjordes strategiskt av utvalda kandidater med en lämplig roll och utbildning på ridskolor runt om i Sverige, se tabell 1. Detta kan förstås som en form av vad Patel och Davidsson (2019) beskriver som bekvämlighetsurval. Bekvämlighetsurval betyder att informanterna valdes utifrån vilka som är tillgängliga för forskaren, urvalet är alltså inte slumpmässigt - vilket innebär att resultatet inte kan generaliseras. Gunnarsson (2020) beskriver ett strategiskt urval som en medveten urvalsmetod där forskaren medvetet väljer personer som kan ge relevant information. Det ligger i linje med denna studie där informanterna valdes ut baserat på erfarenhet, utbildning och arbetsroll för att säkerställa att de hade kunskap inom det studien fokuserade på. Urvalet kan även förstås som kriteriebaserat (Christoffersen & Johannesen, 2012), där informanterna måste uppfylla specifika kriterier. I denna studie innebar det att informanterna skulle ha titeln Svensk Ridlärare Level 1, 2 eller 3 samt vara yrkesverksamma på ridskola och ha god inblick i arbetet med ridskolehästars fysiska och psykiska hållbarhet.

Tabell 1. Benämning, utbildning och typ av anställning för informanter

Benämning av informanter	Utbildning	Typ av anställning
Ridlärare 1	Hippolog, SRL 2	Ridlärare
Ridlärare 2	Hippolog, SRL 2	Ridlärare
Ridlärare 3	Hippolog, SRL 2	Ridlärare, verksamhetschef och delägare
Ridlärare 4	Hippolog, SRL 2	Verksamhetschef
Ridlärare 5	Hippolog, SRL 3	Ridlärare

3.2 Genomförande

Intervjuerna genomfördes via Zoom eller telefon, beroende på informantens preferens. Samtliga intervjuer hölls under våren år 2025 och varade mellan 25 och 40 minuter. En av författarna deltog i varje intervju, som delades upp i två respektive tre intervjuer var. Samtliga intervjuer spelades in med informanternas godkännande. Intervjuerna utgick från en intervjuguide (se bilaga 1), men följdfrågor ställdes där det var relevant för att fördjupa svaren.

3.3 Analys av intervjuer

Den insamlade empirin analyserades genom tematisk innehållsanalys. Enligt Christoffersen och Johannesen (2012) innebär kvalitativ analys att forskaren delar upp materialet i delar för att identifiera mönster och skapa mening. I denna studie transkriberades intervjuerna ordagrant med hjälp av transkriberingsfunktionen i Word, och lästes igenom flera gånger. Därefter kodades materialet manuellt, varpå återkommande teman identifierades. Teman som identifierades var till exempel "kunskapsöverföring genom teoriundervisning", "ridlärarens roll för hästvelfärd" och "organisatoriska hinder". Enligt Ahrne och Svensson (2015) ska forskaren tolka sitt material för att skapa förståelse, och analysen ska visa hur empirin svarar mot studiens syfte och frågeställningar. I linje med detta kopplades de framtagna temana till litteratur och tidigare forskning under olika rubriker i diskussionsavsnittet.

3.4 Forskningsetik

Vetenskapsrådet (2024) framhåller att forskning som involverar människor måste genomföras med respekt för människovärdet, mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Risker för deltagarna ska minimeras och vägas mot de kunskapsvinster som forskningen förväntas ge. Fyra grundprinciper ska följas: att göra gott, att inte skada, att respektera självbestämmande och att upprätthålla rättvisa. Att göra gott innebär i detta sammanhang att forskningen ska generera ny kunskap som kan komma till nytta. Genom att undersöka hur ridlärares upplevelse kring arbetet med hästars hållbarhet är förhoppningen att identifiera framgångsfaktorer för hur ridundervisning kan främja god hästvelfärd.

3.4.1 Information och samtycke

Enligt Vetenskapsrådet (2024) är informerat samtycke en grundläggande princip. Deltagarna informerades om studiens syfte, vad intervjun skulle innehålla, vem som var ansvarig samt att deltagandet var frivilligt och kunde avbrytas när som helst. Förfrågningar skickades via e-post, och ett informationsbrev bifogades (se

bilaga 2) där syfte, kontaktuppgifter och hantering av data förklarades. Samtliga informanter lämnade sitt samtycke skriftligt innan intervjuerna påbörjades.

3.4.2 Konfidentialitet

Vetenskapsrådet (2024) beskriver att all hantering av personuppgifter i forskning regleras av GDPR och nationell lagstiftning. Så länge en uppgift kan kopplas till en levande person räknas den som personuppgift. Det gäller även indirekta uppgifter via exempelvis ljudfiler.

Denna studie innehöll uppgifter som namn, arbetsplats, e-post och geografisk placering, men dessa redovisas inte i studien då de inte är relevanta för att besvara forskningsfrågorna. All data hanterades enbart av författarna. Intervjuer spelades in via mobiltelefon och analyserades på författarnas datorer.

Det finns alltid en viss risk att inspelat material kan spridas, men vi bedömer att materialet inte innehåller känsliga uppgifter och att deltagarna inte utsätts för risk. Informanterna informerades om hur materialet skulle hanteras och gav sitt samtycke innan studien genomfördes. Alla personuppgifter, inspelningar, anteckningar och transkriptioner kommer att raderas när arbetet är färdigt och publicerat.

Alla personnamn som nämnts av respondenterna har ersatts med generiska benämningar inom hakparentes för att säkerställa anonymitet. Detta gäller exempelvis kollegor, veterinärer eller andra personer som identifierats i intervjusvaren.

4. Resultat

I detta avsnitt presenteras resultatet under fem kategorier som identifierats genom tematisk innehållsanalys. Respondenternas svar presenteras under olika kategorier som svarar på studiens frågeställning och lyfter fram likheter och skillnader.

4.1 Ridlärares utbildning och kompetens

Respondenterna menar att ridlärares utbildning och kompetens har en direkt koppling till ridskolans arbete för att främja hästvälfärd och hästarnas hållbarhet. Lång erfarenhet och engagemang gör det lättare att tolka hästens beteende och förstå om den mår bra eller bara behöver hjälp eller om hästen inte trivs i verksamheten. Utbildning och kunskap hos dem som driver verksamheten lyfts fram som avgörande för hästens välfärd då ridskolehästars hållbarhet är och bör vara central i ridundervisning.

”Ja, men jag skulle säga att det [hästvälfärd, författarnas förtydligande] alltid är A och O för de som jobbar med dem. Alltså att de håller lektioner på ett effektivt sätt”. Ridlärare 3

Ridlärares utbildning och kunskap kan även hjälpa eleverna att förstå varför man gör saker på ett visst sätt. Exempelvis genom att ridläraren kan förklara varför hästarna också behöver skritta ut eller motivera varför ridlektionen var en uteritt i stället för dressyr i ridhuset. Det ger eleverna en insyn i hur viktig hållbar ridning och träning är för hästen och hur det påverkar deras idrottsutövande. Vikten av att förklara både små och stora moment betonas, exempelvis varför man skrittar fram, hur länge man bör skritta fram, eller varför vissa övningar görs i skritt i stället för trav. Detta görs såväl i ridhus som vid uteritt, varierad träning på olika underlag verkar vara önskvärt, genom att också förklara varför det är bra för hästens hållbarhet.

”Att man försöker hela tiden förklarar varför man gör som man gör i det praktiska. Och när vi lägger in uteritt säger vi det också, där förklarar man ju också att det är hur det är bra för hästarna. Och även vissa vuxna elever tycker kanske inte om att betala för att rida ut för att dom är där för att rida liksom. Men dom får också lov att göra det just för att ska de också ha friska hästar alla andra dagar i målet”. Ridlärare 1

Ridläraren behöver ha en god kunskap och utbildning för att kunna uppmärksamma och bedöma eventuella förändringar i hull och muskulatur samt upptäcka sår. Genom att snabbt upptäcka förändringar hos varje häst kan justeringar i utfodring, träning och utbildning göras för att minska risken för långvariga skador samt för att öka hästarnas hållbarhet och välmående.

”Vi har visitering varje dag av alla hästar så alla hästar visiteras dagligen av personal. Då ska man kolla mungipor och man visiterar ju efter sår och känner även igenom muskulaturen. Så där kan man också fånga upp. Vi har hullbedömning varje månad, då ska hullbedöma sin egen häst och att stallchefen då sammanställer och ser och gör eventuella åtgärder.” Ridlärare 4

4.2 Utmaning med elevers kunskap om ridskolehästars hållbarhet

Elevernas kunskap diskuteras i relation till arbete med hästarnas hälsa och hållbarhet. Engagemanget hos eleverna verkar ha ökat, de har fått ett större intresse av att veta mer om hästarnas hållbarhet och välmående över de senaste åren.

”det är fortfarande svårt att få elever att engagera sig i teoriundervisning, men intresset ökar när eleverna förstår att kunskapen är till för hästarnas skull”. Ridlärare 2

Eleverna upplevs numera reflektera i högre grad kring hästens upplevelse vid hantering eller ridning och tänker till innan de uttrycker sig i negativa ordalag om hästen.

”att en häst verkar trött istället för att kalla den ”dum” när den inte gör som förväntat”. Ridlärare 1

”Vi pratar mycket om plus och minus - man pratar lite så här OK, men går den här hästen ut från lektionen med plus eller går den ut med minus. Så att eleverna själva också börjar fundera hur hästen har upplevt passet? Det tycker jag är viktigt.” Ridlärare 2

En anledning till den positiva förändringen kan vara att media idag pratar mer om hästvelfärd och hästarnas mående, vilket skapar ett samtal som väcker intresse. Det påtalas även att fler människor, även utanför hästvärlden, reagerar på bilder eller filmer som visar bristande hästvelfärd, vilket också kan bidra till ökad medvetenhet.

”Dels att man når ut mer i media och att man fångar upp allt det här. Alla är ju så himla engagerade nu efter [Dokumentär] och det som var innan där med. Den här femkampen eller tio kampen eller vad det var när var någon ryttarinna som red där och inte fick hästarna över ett enda hinder och piskade. Så det är ju många som ser som inte ens är inom hästvärlden liksom och reagerar på vilket öppnar upp till samtal.” Ridlärare 4

I arbetet med att öka hästarnas hållbarhet och välfärd på ridskola betonas helheten som central. Hästar handlar om mer än att bara rida, vilket verkar ta mer plats i ridskolornas utbildning än vad det gjort förut.

”Vi har ju tagit det här konceptet att vi vill att det ska heta hästskola och inte ridskola. Det trycker så mycket på att man ska komma och rida. Vi tycker att man ska göra så mycket mer än att bara rida.” Ridlärare 4

Kunskapsöverföringen till elever verkar vara en ständigt pågående process, vars utveckling begränsas av elevernas intresse. Ridlärare tycker att de upplevt en positiv förändring i form av ett ökat intresse och kunskap hos elever över de senaste åren.

”Ja tycker är egentligen bara här senaste året att barnen blir mycket mer medvetna om hästvälfärd, eller att man har hört ordet mycket mer och man har hört att vi behöver vara rädda om hästarna och man behöver vara rädd om ridningen tycker jag även att de små har hört, inte bara de äldre som hör det. Och det är ju positivt. Sedan kanske de egentligen inte kan så mycket, men det känns som att de förstår vikten av att kunna. Sen är ju intresset, det är lite blandat. Men, men jag tycker ändå att det är fler och fler som förstår när man säger någonting att det här är viktigt att kunna därför att - så tar man till sig det.” Ridlärare 2

4.3 Bra utrustning och samarbete ger bättre hållbarhet

Något som diskuteras tidigt i de flesta intervjuer är ett samarbete med branschfolk - veterinärer, hovslagare, equiterapeuter och sadelutprovare nämns flera gånger. Det diskuteras hur ridskolan kan implementera detta samarbete som en rutin i vardagen. Framförallt en nära kontakt till veterinär verkar upplevas vara avgörande för hästarnas hållbarhet och välfärd.

”Vi har ju fasta veterinärtider, så vi har ju en bokad tid varje månad. Så att vi har liksom en stående öppen tid. Sen kan man ju välja att avboka den om vi inte har någon häst som vi tycker vi behöver åka dit med.” Ridlärare 2

Genom att ha tät och nära kontakt med veterinär upplevs det vara lättare att få hjälp snabbt, vilket gör att hästarna kan undersökas tidigt om problem eller förändringar uppstår. En del i ridlärarnas arbete med hållbara ridskolehästar verkar vara att så snabbt som möjligt erbjuda hästarna den vård de behöver.

”Vi har väldigt nära dialog med veterinär. Så att vi har ganska lätt att kolla upp dem för inte så mycket pengar, vilket jag tror medför att man kanske gör det lite tidigare om man misstänker något. Än att man måste liksom slå på stora trumman och åka till klinik, så kanske man drar sig lite längre, det upplever jag inte hos oss.” Ridlärare 1

Veterinär, hovslagare, equiterapeut och ibland sadelutprovare verkar alla upplevas som en viktig del i att säkerställa ridskolehästars långsiktiga hållbarhet och välmående. Om dessa arbetar i ett team med varandra upplevs det förbättra möjligheterna att se varje häst i en helhet genom samarbete.

”Vår hovslagare kommer varannan vecka och där så tycker jag att det är ganska bra, för att det är ofta vi kan säga att vi upplever så här – och ibland håller han med, ibland håller han inte med. Men om han inte håller med så kan man i alla fall ta ut hästen i ridhuset och visa vad man tycker. Så en väldigt öppen dialog där med honom”. Ridlärare 1

”Vi har en veterinär som kommer så ofta vi vill ... Och kopplat till henne har vi också en equiterapeut som kommer ungefär en gång i månaden. Hinner med några hästar varje gång, kanske fem sex stycken - och veterinären och equiterapeut har känt varandra länge, så de har också ett bra samarbete och kan prata med varandra. Och de liksom vet vad den andra menar och man kan bolla saker sinsemellan. Och sen har vi dessutom sadelprovare sen ett halvår ungefär tillbaka som också har jobbat som assistent till vår veterinär så hon kan också liksom - vi får ihop helheten på ett väldigt bra sätt nu.” Ridlärare 5

För att möjliggöra ett gott samarbete inom teamet verkar god kommunikation vara av stor vikt för att säkerställa hästarnas hållbarhet och välfärd.

”vi bytte hovslagare eftersom kommunikationen inte fungerade, och den nya är mer intresserad av helheten och anpassar skoningen efter exempelvis underlag och betesperioder”. Ridlärare 5

En långvarig relation till externa experter uppfattas också vara viktig eftersom det kan ge kontinuitet och förståelse för både hästarna och verksamheten.

”Men, annars så handlar det ju över lag om att alltså, jag tycker just det här att kunna bygga kontakter med branschfolk är en väldigt viktig del. Man kan ha en uppföljning på ett helt annat sätt. Vi har ju vår fysioterapeut Jessica och hon har ju vissa då som har vissa bekymmer som behöver hjälp från henne. De har ju hon följt under många års tid eller vad det nu kan vara och skulle man tappa den kontakten eller så här att det inte det är liksom då man får liksom ingen kontinuitet i det på det sättet. Det ju samma vi använder oss utav en veterinär och det är just samma sak där. Det är ju många som han har sett för åtta nio år sedan och när de kommer tillbaka då så har ju han full historik liksom och han vet precis vad som har varit gjort. Också att han har sett vårt ja, men vårt hästmateriel så ibland är vi ju här för besiktning så kan det kan jag ju säga liksom, men den här påminner ju lite om den där och då fick vi ju det här problemet. Tror du att det kan bli samma med den här om man tittar på den exteriören. eller att de liksom att de känner vår verksamhet på ett sätt som är väldigt värdefullt, tycker jag.” Ridlärare 3

4.4 Utmaning i köp och inskolning av ridskolehästar

Inköp av häst till ridskola upplevs som en utmaning. Hästarna ska kunna hjälpa en stor målgrupp ryttare utveckla sin ridning. Vilken typ av häst och vad som prioriteras verkar vara individuellt för olika ridskolor och tankeprocessen varierar efter verksamheternas behov. Trots detta verkar grunduppfattningen vara liknande

ett tryggt temperament och en hållbar kroppstyp är gemensamma mål, men det varierar hur pigga, känsliga och skolade hästarna bör vara.

”Sen måste ju alla få lov att vara nybörjare och det är väl där det kommer in med att ha rätt häst på rätt plats så att de är skolade till att kunna hantera de intrycken och vet liksom, de kan ju titta på mig och så bara ja, fast jag vet ju att dom där uppe dom har ingen koll så jag kör mitt eget race. Rätt häst på rätt plats är avgörande för att det ska fungera.” Ridlärare 3

”Sen så letar vi också efter lite mer tävlingshästar faktiskt och det öppnar ju upp vår marknad lite mer att vi måste vi kan ha hästar som bara går med våra duktigaste elever. De måste inte kunna gå med nybörjaren också”. Ridlärare 4

Temperamentet lyfts ofta fram som en nyckelfaktor vid inköp av nya ridskolehästar. Exteriör verkar dock också ha betydelse i urvalet och betonas som en aspekt i att få hållbara ridskolehästar.

”Vi försöker hitta hästar med kortare ryggar och undviker de med mycket upprädda kotor, eftersom det visat sig mindre hållbart, det är svårt att hitta den perfekta hästen och att man därför ofta måste kompromissa.”

En lång inskolningsperiod i upp till tre år kan enligt respondenterna öka ridskolehästarnas hållbarhet över tid. Det finns oftast en tydlig plan där belastningen ökar successivt. Under inskolningstiden har hästarna olika typer av maxbelastning. Till en början rids vissa hästar enbart av ridlärare, för att sedan successivt fasas in i ordinarie lektioner.

”Vi tänker väl att hästarna går max tre pass är ju liksom ja, det är standard eller målet att de ska gå och inskolningen är ju egentligen från ett till tre år kan man väl säga. Alltså en ung häst kan ta typ tre år innan den är uppe i den belastningen”. Ridlärare 3

Planen kan sträcka sig upp till 40 veckor och är individanpassad. Hästarna provas först i miljö och utrustning, rids ut, testas i grupp och arbetas gradvis in med fokus på takt, balans och lågt tempo. För att kunna gå in i verksamhet så verkar det viktigt att hästen kan hålla sin balans utan att hänga i handen eller rusa framåt. Övergångar och tempoarbete kan användas för att träna detta, och målet är att undvika situationer där vissa hästar tvingas springa längre än andra.

”Jag tror att för att ridskolehästen ska bli hållbar så behövs en lång och successiv inväpningsprocess för att de ska komma in i verksamheten. För det har vi inte nämnt så mycket. Men att göra ett bra inskolningsjobb kommer hjälpa till med hållbarheten. Steglängd och så ofta ju kanske lite snabbare, lite mer på när man köper dem att hjälpa dem att hitta egen balans. Superviktigt att ridskolehästen kan balansera sig själv och inte kräver

en ryttare som balanserar hela tiden och sen liksom att den har börjat anpassa sin steglängd för att kunna vara i grupp”. Ridlärare 5

Flera respondenter upplever att de tar ut veterinär i ett tidigare skede än vad andra ridskolor gör, och verkar se det som en styrka i den egna verksamheten.

“Vi har väldigt nära dialog med veterinär. Så att vi har ganska lätt att kolla upp dem för inte så mycket pengar, vilket jag tror medför att man kanske gör det lite tidigare om man misstänker nåt. Än att man måste liksom slå på stora trumman och åka till klinik, så kanske man drar sig lite längre, det upplever jag inte hos oss.” Ridlärare 1

“Jag tänker att vi tar kanske hästen lite tidigare till veterinären än vad man annars gjort. Eller det är i alla fall vårt mål.” Ridlärare 2

“Vi är väldigt måna om liksom alltså, vi jobbar väldigt nära med vår veterinär. Vi har ut vår veterinär väldigt ofta, vilket är bra, då hittar man också mer saker och det är många hästar som har blivit röntgade och då hittar man lite förändringar i ryggarna ibland och kopplar till då att man plötsligt upptäcker att de är lite ömmare, kanske än vad man hade upptäckt annars.” Ridlärare 5

4.5 Ekonomin är en utmaning

Ekonomin på ridskolorna ses som en utmaning i arbetet med hållbara ridskolehästar. Framför allt verkar ekonomin begränsa hur mycket tid ridlärarna kan lägga på utbildning och ridning av ridskolehästarna, för att förbättra hästarnas hållbarhet.

”Ekonomin är ju alltid ett problem. Men jag skulle väl inte säga att... alltså, det är inte så att vi drar oss för att ringa någon veterinär eller så. Sen är det ju så klart att hade man obegränsat med pengar så skulle man kunna lägga ännu mer utbildningstid, eller så på hästarna.” Ridlärare 1

För att säkerställa hästarnas hållbarhet och välmående verkar det vara önskvärt att kunna ta ut en ridskolehäst ur verksamheten om någon behöver vila, eller göra alternativt arbete utan ryttare på ryggen. Arbetet på ridskolor verkar vara en ständig balansgång, där man har djur som inte är gjorda för att bära ryttare, men som samtidigt behöver gå flera lektioner i veckan för att verksamheten ska gå runt. Det kräver rätt individ och kunnig personal. Ekonomin upplevs alltså som en stor utmaning när det gäller hästarnas hållbarhet eftersom de används för att skapa den största inkomsten.

”Jag tror att det är... ja, det blir väl kanske ekonomin också, men det är mer att vi ska hinna. Man ska ju känna vara på det och att man ska ha tillräckligt mycket hästar när man

väl står där så ska det inte vara ett problem att ta ur en häst ur verksamhet. Att det får liksom inte påverka att den här försvinner. Och det gör det väl lite.” Ridlärare 2

Hästarnas maximala belastning verkar vara något som aldrig får kompromissas med, vilket skapar en utmaning i att man behöver minska kostnader och försöka hitta andra inkomster än bara ridlektioner. En häst bara kan ridas ett visst antal timmar per dag och att om fler elever ska rida, måste fler hästar köpas in. Det finns en gräns för vad som går att effektivisera

”Du kan inte kräma ur mer och mer och mer - så någonstans när du vill öka antalet ridande så måste du också öka antalet hästar och det sätter ju alltid en begränsning i vilken vinst du kan göra i en ridskoleverksamhet - i alla fall liksom på hästarnas arbetsbelastning.”

Ridlärare 5

Hästarnas välfärd och välmående prioriteras på ridskolorna, en prioritering som verkar medföra negativa följder för eleverna i och med att kostnaderna ökar för verksamheten och ridavgifterna blir högre.

”Vi har ju en budget i år på 600 tusen för strö bara det och 1,2 miljoner för hösilage. 450 tusen för hovslagarna och jag tror 750 tusen för veterinär. Ja, det och det har ökat jättemycket alltså. De höjer ju sina priser i snabbare takt än vad vi kan höja alltså. Då måste ju vi höja ridavgifterna och det är redan dyrt att rida.” Ridlärare 4

”Även om man vill ha billig ridning, bra löner till personalen och bästa möjliga vård till hästarna, så går den ekvationen sällan ihop och det är ofta eleverna som får bära den ekonomiska konsekvensen.” Ridlärare 3

Det finns också tankar om hur hästarnas miljö och välfärd skulle kunna förbättras med en bättre ekonomi, som snarare kommer fram som önskedrömmar i sammanhanget, kanske för att det känns långt bort och svårt att genomföra. Med bättre ekonomi skulle ridskolorna kunna införa foderautomater, lösdrift eller möjlighet att avla fram lämpliga ridskolehästar, för att på så vis arbeta för en långsiktig hållbarhet i hela verksamheten. Dock verkar sådana satsningar sällan vara ekonomiskt genomförbara.

”Så jag tror att hade man haft fritt med pengar ja, men fritt med pengar till exempel och kunnat gjort vad man ville liksom, då hade man ju absolut kunnat förbättra hästvälfärden med hjälp av det. Hade vi haft pengarna hade vi infört foderautomater så att hästarna kunde få mat nattetid.” Ridlärare 4

”Men drömscenariot hade varit och haft en lösdrift så att man kunde ha alla som vill vara där på lösdrift och sen att de får komma in till box när de väl ska komma in liksom”.

Ridlärare 3

5. Diskussion

5.1 Hästvälfärd och Social License to Operate (SLO)

Ridskolehästarnas långsiktiga välmående är centralt i denna studie. Resultaten visar att ridlärarna upplever att de lägger stor vikt vid hästarnas både fysiska och psykiska mående i verksamheten. Detta ligger i linje med modern hästvälfärdsforskning, som betonar att hästars livskvalitet inte bara handlar om att undvika skador och stress, utan också främja positiva upplevelser för hästen (Torell Palmquist et al. 2025). Flera respondenter beskrev åtgärder för att snabbt upptäcka och åtgärda tecken på obehag och ohälsa, till exempel dagliga visitationer där sår, muskelspänningar och mungipor kontrolleras. Tidigare studier har visat att posturala förändringar eller uppvisande av stereotyper kan indikera försämrad hästvälfärd (Sénèque et al. 2019).

Ridlärarna i denna studie uppfattar att intresset för hästvälfärd har ökat bland eleverna i takt med omvärldens ökade intresse. Enligt World Horse (u.å.) ifrågasätts hästsportens Social License to Operate (SLO) i takt med att allt fler ställer kritiska frågor om hästvälfärd och säkerhet. En av respondenterna noterade att mediernas fokus på hästvälfärd *“öppnar upp till samtal”* bland både hästvana och icke hästvana, vilket i sin tur ökar elevernas medvetenhet. Detta stämmer överens med Torell-Palmquist et al. (2025) som påpekar att allmänhetens förtroende för hästsporten påverkas av hur väl sportens utövare kan demonstrera ett gott hästhållande. Samtliga ridlärare i studien var positivt inställda till denna utveckling och såg det som en möjlighet att ytterligare integrera välfärdsperspektivet i ridskolans utbildning. Ett transparent arbetssätt hos ridlärare där syftet med olika aktiviteter eller handlingar framgår, menar Waerner (2025) har betydelse för att ridlärarna ska fungera som förebilder i etisk hästhållning. Detta visar hur hästvälfärd och SLO går hand i hand - ett gott välfärdsarbete på ridskolan bidrar inte bara till friskare hästar utan också till ridsportens långsiktiga legitimitet i samhället.

5.2 Kunskap och lärande på ridskolan

Gemensamt hos respondenterna är synen på att kunskap - hos såväl ridlärare som elever - är avgörande för hästarnas hållbarhet. Ridlärarens egen utbildning och kompetens framhålls som grundläggande för att kunna anpassa ridskolehästars arbete, tidigt upptäcka problem och vägleda eleverna på ett sätt som gynnar hästvälfärden. Detta ligger väl i linje med idén om ridskolan som lärande organisation. En lärande organisation kännetecknas enligt Eriksson-Zetterquist et al. (2015) av att den ständigt utvecklas genom att integrera ny kunskap och

erfarenhet i verksamheten. Flera respondenter beskrev just en sådan strävan, de håller sig uppdaterade om nya rön, tar hjälp av experter och reflekterar över sin praktik för att förbättra hästarnas välmående. Till exempel nämnde en ridlärare att de aktivt vill höja kompetens och kvalitet på kunskapen hos alla som driver verksamheten, med målet att detta direkt ska översättas i bättre hästvälfärd på ridskolan. Detta överensstämmer med Eriksson-Zetterquist et al. (2015) teori om att organisationer bör söka ny kunskap där den nuvarande brister. I praktiken betyder det att ridskolans ledning behöver främja en kultur där personalen är öppen för fortbildning. Respondenterna upplevdes själva ha denna inställning, men det krävs att hela organisationen utvecklas åt samma håll.

Även elevernas kunskap ansågs vara viktig. Samtliga ridlärare i studien upplever att elever idag är mer medvetna om och intresserade av hästarnas välmående än tidigare. En respondent gav exempel på hur elever numera kan säga *“den här hästen känns trött, jag behöver inte göra ett varv till”* snarare än att skuldbelägga hästen. Denna attitydförändring hos eleverna speglar ett skifte mot större empati och förståelse för hästens perspektiv. Nyberg et al. (2023) visar dock att många hästentusiaster har bristande kunskap om hästars beteende och välfärd, något som utgör en risk för både hästens välmående och människans säkerhet. Waerner (2025) menar att genom en hästcentrerad delaktighet i undervisningen exempelvis om hästens behov, inläring och kommunikation i ridskolemiljön kan dessa kunskapsluckor minskas. Ridlärarna i vår studie upplever en utmaning i att få alla elever engagerade i teoriundervisningen, eftersom intresset varierar även om det upplevs ha ökat de senaste åren. Nyberg et al. (2023) undersökte elevdeltagandet på teoriundervisning och fann att endast omkring en fjärdedel av de tillfrågade rideleverna faktiskt deltar i erbjuden teoriundervisning utöver ridningen. Samtidigt indikerar Nyberg et al. (2023) att elevernas motivation ökar när de upplever undervisningen som meningsfull för hästens skull, något som också bekräftades av våra respondenter. Waerner (2025) pekar på denna problematik som en paradox i ridsporten. Författaren menar att ridlärare upplever eleverna som ointresserade, medan eleverna uppger att de vill vara delaktiga och lära sig. Här menar Torell Palmquist (2025) att även om ridskolor har ett bra utgångsläge för att driva en förändring i etisk hästhållning, som ökar allmänhetens förtroende för sporten så krävs det mer forskning kring pedagogiska utmaningar i kunskapsöverföringen.

Respondenterna i denna studie upplever att intresset för teoriundervisning ökat de senaste åren, trots att det fortfarande är en utmaning. De upplever ett särskilt ökat intresse när eleverna förstår att kunskapen är till för att öka hästarnas välmående. Här finns en tydlig parallell mellan teori och praktik. Genom att tydliggöra nyttan för hästen kan ridlärare öka elevens engagemang för lärande, vilket i sin tur

gynnar hästens hållbarhet (jfr. Nyberg et al. 2023; Waerner 2025; Torell Palmquist et al. 2025).

En intressant poäng är att två av ridlärarna i intervjuerna uttryckligen talar om ridskolan som en "hästskola" snarare än enbart ridskola – alltså att verksamheten innefattar så mycket mer än själva ridningen. I en lärande organisation smittar sådana värderingar av sig. Ridlärarnas kompetenshöjning och elevernas successiva kunskapsutveckling skapar tillsammans en kultur där hästvelfärd blir en självklar del av all verksamhet. Waerner (2025) menar att en dialogisk pedagogik som ser på eleverna som kompetenta och delaktiga kan skapa förutsättningar för reflektion, egen förståelse och lärande. En möjlig kunskapslucka är dock hur denna ökade medvetenhet konkret kan påverka hästarnas faktiska välfärd över tid. Det vill säga, vi vet att mer kunskap bör leda till bättre hästvelfärd, men det behövs uppföljande studier som utvärderar effekten av exempelvis utökad teoriundervisning på faktiska välfärdsåtgärder hos ridskolehästar.

5.3 Utrustning och samarbete för hållbara hästar

Utrustningens roll för hästens välmående framkom indirekt i intervjuerna. Ridlärarna betonade vikten av att noggrant bevaka hästarnas kroppar och munnar. Inom forskningen har just bettanvändning lyfts som en kontroversiell faktor för hästvelfärd, studier indikerar att bett kan orsaka obehag och smärta hos hästar (Luke et al. 2023; McGreevy et al. 2010). Luke et al. (2023) har visat att hästar ofta finner bett obehagliga och att bettanvändning i hög utsträckning är kopplad till förekomst av orala skador hos hästar. Även McGreevy et al (2010) visade på att bettanvändning ofta är direkt kopplat till smärta och obehag hos hästar, särskilt om de är felplacerade, för smala, eller för grova.

Mot denna bakgrund är det intressant att diskutera ridskolornas praktik. Inga av våra respondenter nämnde att de aktivt använder bettlösa alternativ i verksamheten. Det verkar underförstått att traditionell bettsling tillämpas på ridskolehästarna, dock försöker de mildra eventuella negativa effekter av utrustningen genom noggrann uppföljning. En ridlärare beskrev till exempel hur de har anlitat en sadelutprovare som regelbundet ser över att varje häst har väl anpassad sadel, och hur detta skapat en helhet i teamet runt hästen tillsammans med veterinär och equiterapeut. Att sadlar passar är avgörande, då illasittande sadlar kan ge upphov till ryggsmärta och beteendeproblem (McGreevy et al. 2010; Nyberg et al. 2023) Tidigare studier har dokumenterat samband mellan utrustning och hästens beteende, exempelvis kan felanpassade bett i kombination med hårt spända nosgrimmor eller sadlar med ojämn tryckfördelning leda till konfliktbeteenden som svansviftning, gapande eller huvudskakningar (McGreevy

et al. 2010). Våra respondenter nämnde inte uttryckligen sådana beteenden, men deras betoning på tidig upptäckt av sår och muskelömheter tyder på en medvetenhet om att utrustningen kontinuerligt måste utvärderas och justeras för att undvika välfärdsproblem. Ett område där teori och praktik möts är insikten om att utrustningsrelaterade problem ofta bottnar i brist på kunskap, Nyberg et al. (2023) noterade att förekomsten av utrustningsorsakade skador pekar på att många ryttare antingen är omedvetna om problemet eller ignorerar det.

I diskussionen om utrustning är det också värt att notera vad som inte nämndes utförligt av respondenterna. Till exempel träningsbettets utformning, användning av hjälptyglar, eller rutiner för bettsling, mer än mungipornas kontroll. Det kan tyda på att ridskolorna följer beprövad standardutrustning och i första hand fokuserar på att använda den korrekt och skonsamt. En tänkbar skillnad gentemot vissa forskningsrön är att radikala förändringar som bettlös ridning eller nya utrustningsinnovationer inte verkar ha slagit igenom ännu i ridskolepraktiken, åtminstone inte enligt dessa intervjuer (Jfr. Luke et al. 2023; McGreevy et al. 2010; Nyberg et al. 2023). Det kan bero på flera faktorer så som tradition och säkerhetstänk i och med att bett kan upplevas ge mer kontroll för ovana ryttare. Här finns utrymme för fortsatt dialog mellan forskning och ridskola. För stunden verkar dock strategin vara att hålla sig till traditionell utrustning och att ha rätt sadel till rätt häst, lagom skoning och att omedelbart åtgärda utrustningsproblem (såsom sår i mungipor) när de uppstår.

5.4 Val av lämpliga hästar

Ett återkommande tema i intervjuerna var ridlärarnas medvetenhet kring hästarnas fysiska förutsättningar och temperament vid inköp eller urval. Hos hästar kan en längre rygg och större kroppsvikt, särskilt hos stora hästar, öka risken för ryggproblem och håla, eftersom den längre bröstkotpelaren medför ökad axial och lateral böjning i ryggens kaudala del (Johnston et al. 2002 refererad i McGreevy et al. 2010). Flera av respondenterna betonade vikten av att välja hästar med kortare ryggar, god exteriör och lämpligt temperament, då dessa egenskaper ansågs minska risken för skador och öka sannolikheten för att hästen ska trivas i sitt arbete. Även om idealet är att hitta den perfekta hästen, uttryckte flera respondenter att detta sällan är möjligt, och att kompromisser ibland måste göras utifrån tillgång på hästmateriel, ekonomi och behov i verksamheten. Buckley (2009, refererad i McGreevy et al. 2010) påpekar dessutom att träningsfrekvens, uppställning, exteriör och hull (body condition score) samverkar i att påverka risken för öm rygg. Det gör att ridskolans val av häst, inklusive exteriör, ras och användningsgrad är en direkt välfärdsfaktor som kan ha långsiktig betydelse för hästens hållbarhet i verksamheten.

Förutom det fysiska framhöll flera ridlärare också vikten av hästens mentala välbefinnande, och att det är önskvärt att hitta hästar som trivs med sitt jobb. Detta speglar en växande förståelse för hästens psykiska hälsa som en integrerad del av hållbarhetsbegreppet. Sénèque et al. (2019) visar att hästar som lever under begränsade eller stressande förhållanden ofta utvecklar posturala förändringar och stereotypa beteenden, depressionsliknande hållning och apati, vilket kan tolkas som tecken på inlärdd hjälplöshet.

Ridlärarens kompetens och medvetenhet i urvalsprocessen verkar vara avgörande. Genom att prioritera hästar med goda fysiska förutsättningar och stabil mentalitet skapas bättre förutsättningar för både hästvelfärd och långsiktig användbarhet i ridskoleverksamheten. Samtidigt visar intervjuerna att det ofta finns praktiska begränsningar som tvingar ridskolor att kompromissa.

5.5 Arbetsbelastning och inskolning av ridskolehäst

Hästarnas fysiska hållbarhet beror till stor del på hur deras arbete läggs upp, träningsfysiologiska faktorer som arbetsintensitet, vila och successiv uppbyggnad är avgörande. Respondenterna betonade att ett systematiskt upplägg med lagom arbetsbelastning är centralt för att undvika skador och slitage. Flera nämnde att nya hästar skolas in gradvis under långa perioder, ibland upp till ett till tre år, innan de går fullt ut i lektionsverksamheten. En arbetsbelastning som motsvarar en till två lektioner, alternativt en till två timmars arbete, per dag och häst anses vara ett hållbart riktmärke (Just Horse Rider u.å.). Våra respondenter uttryckte liknande riktlinjer, någon nämnde en intern gräns på max tre lektioner per dag för en häst och att många hästar inte når upp till den maxgränsen regelbundet. De strävar också efter att låta hästarna ha återhämtningstid, exempelvis genom schemalagda uteritter i lugnare tempo eller helt fria dagar. Ljichi et al. (2023) indikerar att hästar som är tränade för uppgiften kan klara upp till tre till fyra timmars arbete någon enstaka dag, men att det bör balanseras med lättare dagar och noggrann övervakning av både fysiologiska och beteendemässiga indikationer på obehag och behov av återhämtning. Vår studie indikerar att ridskolorna redan tillämpar ett medvetet och restriktivt upplägg. Ingen respondent vill kompromissa med hästarnas maxbelastning trots ekonomiska påtryckningar. Ridskolor står inför ekonomiska begränsningar som gör att varje häst måste *"bära sina kostnader"*, men samtidigt får inte detta leda till överutnyttjande av individen (Svenska Ridsportförbundet, 2017; Torell Palmquist et al., 2025; Ljichi et al. 2023).

Ett annat tema var tidig upptäckt och rehabilitering av skador. Genom det nära samarbetet med veterinär och equiterapeut försöker respondenterna som deltog i studien att ligga steget före och hellre skicka hästen till veterinären en gång för mycket än vänta tills den blivit halt. Nyberg et al. (2023) fann till exempel att en

stor andel av hästar i träning hade icke erkänd hälta eller smärta under arbete. Våra respondenter försöker motverka detta genom systematiska hullbedömningar, daglig visitation och täta veterinärkontakter. Nyberg et al. (2023) menar att det är önskvärt för hästars hållbarhet, tidig diagnos och behandling minskar risken för kroniska skador.

Flera av ridlärarna menade att deras ridskola kanske tar hästarna till veterinären tidigare än vad många andra ridskolor gör. Kopplat till tidigare diskussion om ridsportens risk att förlora sin SLO så kan detta ses som en konkret manifestation av ett etiskt och pedagogiskt ställningstagande där ridläraren aktivt försöker verka i linje med en ny välfärdsnorm. Det stärker både hästarnas välmående, ridskolans trovärdighet och relationen till allmänheten i en tid då ridsportens legitimitet ifrågasätts.

5.6 Organisatoriska och ekonomiska utmaningar

Att omsätta teoretisk kunskap och goda intentioner i konkret praktik på ridskolan är inte utan utmaningar. Respondenterna identifierade flera hinder och möjliggörare för att lyckas med hästarnas hållbarhet i vardagen. En återkommande utmaning är ekonomin. Även om alla var överens om att man inte får kompromissa med hästarnas välfärd, framhölls att begränsade resurser kan göra det svårt att fullt ut implementera allt man skulle vilja. Till exempel nämndes att med obegränsat med pengar hade mer tid för vidareutbildning av hästar eller ytterligare förebyggande behandlingar kunna avsättas. I Svenska Ridsportförbundets branschrapport (2017) framhålls att arbetsbelastning är en avgörande faktor för ridskolehästarnas välmående, och att det är viktigt att ha tillräckligt många hästar per elev för att kunna fördela arbetet på ett hållbart sätt. Våra intervjuer tyder på att ridlärarna är medvetna om detta och hade önskat att hålla ett hästmateriel som möjliggör rotation till exempel att det finns hästar i reserv så att en häst kan tas ur arbete vid behov utan att verksamheten stannar upp.

Kunskapsöverföring i praktiken är ytterligare en utmaning. Även om ridlärarna undervisar eleverna om hästarnas perspektiv, finns begränsningar i hur mycket som faktiskt kan implementeras på en lektion. Tidsbrist under lektionsridning gör att det pedagogiska utrymmet är litet, ofta några minuter i början eller slutet av passet för förklaringar. Ridlärarna menade att de löste detta genom att under framskrittningen berätta om varför man värmer upp hästen ordentligt och genom att arbeta med verksamheten som hästskola, istället för ridskola, för att signalera ett bredare fokus. Nyberg et al. (2023) antyder att det fortfarande är många elever som inte tar del av extra utbildning även när den erbjuds, vilket pekar på att implementeringen kan falla om inte intresset från eleverna saknas.

5.7 Metoddiskussion

Denna studie baseras på en kvalitativ intervjumetod, där vi genomförde semistrukturerade intervjuer med verksamma ridlärare. Metoden valdes för att få en djupare förståelse för ridlärarnas egna upplevelser och erfarenheter kring ämnet. Genom öppna frågor i en semistrukturerad intervju kunde informanterna fritt beskriva sina arbetssätt, möjligheter och utmaningar. Intervju som metod gav nyanserade insikter som hade varit svåra att få fram genom enkäter eller kvantitativa metoder (Patel & Davidsson 2019).

Syftet med en kvalitativ studie är inte att få siffror som gäller överallt, utan att belysa fenomenet på djupet (Patel & Davidsson 2019). Våra resultat speglar dessa specifika ridlärares upplevelser av hästvårdsarbete och kan ge indikationer även för andra ridskolor, men varje ridskola är unik. Urvalet av informanter gjordes med ett strategiskt urval, vilket innebär att de valdes ut efter utbildning och lämplighet (Gunnarsson 2020). Kriterierna för urval av informanter syftade till att säkerställa att ridlärarna hade tillräcklig kunskap i arbete med hästvård för att bidra med relevanta svar (jfr. Christoffersen & Johannesen 2012).

Intervjuerna genomfördes på distans via digitala möten. Detta underlättade planeringen och gjorde det möjligt att inkludera ridlärare från olika geografiska områden. En nackdel med distansintervjuer kan vara att det personliga mötet går förlorat, och det är svårare att avläsa kroppsspråk eller skapa samma förtroelighet som vid fysiska intervjuer. Trots det upplevde vi att samtalen flöt på bra och att informanterna delade med sig öppet.

Vi som utförde intervjuerna är själva insatta i hästbranschen, som hippologstudenter. Detta underlättade troligen vår förståelse för ridskoleverksamhetens kontext, begrepp och terminologi. Detta underlättade troligen även intervjusituationerna, då vi kunde ställa relevanta följdfrågor och snabbt uppfatta nyanser i respondenternas svar. Samtidigt är vi medvetna om att vår förförståelse kan ha påverkat både frågornas formulering och hur vi tolkade materialet. För att motverka detta reflekterade vi kontinuerligt under både datainsamling och analys genom att ifrågasätta våra egna tolkningar, föra loggbok och använda varandras perspektiv som kritisk spegling. Vi har också arbetat induktivt med kodning, vilket innebär att teman fick växa fram ur materialet snarare än att styras av våra förutfattade antaganden. Detta arbetssätt syftade till att öka tillförlitligheten i analysen och minimera risken för att vår egen bakgrund skulle påverka resultatet på ett icke-transparent sätt.

Sammanfattningsvis anser vi att den kvalitativa intervjumetoden har varit ändamålsenlig för att besvara studiens syfte, hur ridlärare upplever sitt arbete med ridskolehästars hållbarhet. Studiens styrka ligger i de detaljerade exemplen och

insikterna i ridlärarnas resonemang, medan svagheten är att vi inte kan veta hur representativa dessa erfarenheter är i praktiken, vad ridlärarna faktiskt gör och inte bara hur de upplever att de gör.

5.8 Framtida forskning

Denna studie väcker flera frågor som vore intressanta att utforska vidare. För det första behövs mer forskning om effekten av de pedagogiska insatser som ridlärare gör. Det vore till exempel värdefullt att undersöka om och hur utökad teoriundervisning och ökad elevmedvetenhet faktiskt avspeglar sig i förbättrade välfärdsåtgärder hos ridskolehästar över tid. En studie som följer hästarnas hälsostatus och prestation över tid i relation till olika utbildningsinsatser för eleverna skulle kunna ge mer evidens på den punkten.

För det andra finns det anledning att studera utrustningens inverkan och möjliga innovationer i ridskolemiljö ytterligare. Våra intervjuer antyder att ridskolor är försiktiga med att anamma till exempel bettlös ridning innan man är säker på effekterna. Framtida studier kan därför fokusera på att jämföra hästvälfärden vid traditionell respektive alternativ utrustning i just ridskolekontext. Om forskning tydligare kan visa konkreta fördelar eller nackdelar med nya metoder, exempelvis bettlöst träningsarbete för nybörjarelever - skulle det ge ridskolorna bättre underlag för att utveckla sina rutiner.

Vidare kan det vara intressant att bredda perspektivet genom att involvera andra aktörer och metoder. Eftersom vi enbart har belyst ridlärarnas perspektiv vore det värdefullt att i framtida forskning också inkludera elevernas syn på hästvälfärdsarbetet eller att observera ridskolehästarna direkt. Observationer eller kvantitativa åtgärder på hästarnas välbefinnande vid olika ridskolor, med skilda arbetssätt, skulle kunna komplettera intervjubaserade studier och ge en mer heltäckande bild. Dessutom skulle jämförande studier mellan ridskolor med olika resurstillgångar kunna belysa vilka faktorer som är mest kritiska för att lyckas med hållbarhetsarbetet. Sådan kunskap kan hjälpa till att sprida goda exempel även till ridskolor som idag kanske saknar vissa förutsättningar.

5.9 Slutsats

Denna studie visar att ridlärare värnar om hästarnas välfärd och uttrycker både kunskap och vilja att skapa förutsättningar för hållbara hästar. Respondenterna har idéer, ambitioner och förståelse för vad som skulle kunna gynna hästarna; lösdrifter, varierad träning, mer utevistelse och fler fodringar. Samtidigt beskrivs ekonomiska begränsningar och strukturella hinder som försvårar förändring. I det pågående paradigmskiftet och ökade kravet på socialt förtroende är dessa ambitioner viktiga. För att förändring ska bli möjlig krävs dock att idéer omsätts i

handling. Ridlärares engagemang är avgörande – men det behövs organisatoriskt stöd och mod att ifrågasätta traditioner för att visionerna om ökad hästvelfärd ska bli till verklighet.

Referenser

- Ahrne, G. & Svensson, P. (red.). (2015). *Handbok i kvalitativa metoder*. 2., utök. och aktualiserade uppl. Stockholm: Liber.
- Andrén, L. & Dillenbeck, S. (2013). *Företag eller ideell förening? En studie av hur ridskolor i Uppland använder företagsstrategier i sin ideella verksamhet*. Kandidatuppsats. Sveriges lantbruksuniversitet. Tillgänglig: <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:631967/FULLTEXT01.pdf>
- Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2012). *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Malmö: Gleerups.
- Davies, Z. (2018). *Equine Science* (3 uppl.). Jhon Wiley & Sons Ltd.
- Egenvall, A., Lönnell, C. & Roepstorff, L. (2009). Analysis of morbidity and mortality data in riding school horses, with special regard to locomotor problems. *Preventive Veterinary Medicine*, 88 (3), 193–204.
<https://doi.org/10.1016/j.prevetmed.2008.10.004>
- Egenvall, A., Lönnell, C., Johnston, C. & Roepstorff, L. (2010). Orthopaedic health status of horses from 8 riding schools - a pilot study. *Acta Veterinaria Scandinavica*, 52(1):50. <https://doi.org/10.1186%2F1751-0147-52-50>
- Eriksson-Zetterquist, U., Kalling, T. & Styhre, A. (2015). *Organisation och organisering*. 5 uppl. Malmö: Liber.
- Gunnarsson, R. (2020). *Introduktion till kvalitativa metoder*. INFOVOICE.SE.
Tillgänglig: <https://infovoice.se/introduktion-till-kvalitativa-metoder/> [2025-05-01]
- Ijichi, C., Wilkinson, A., Riva, M.G., Sobrero, L. & Dalla Costa, E. (2023). Work it out: Investigating the effect of workload on discomfort and stress physiology of riding school horses. *Applied Animal Behaviour Science*, 267, 106054. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.applanim.2023.106054>
- Just Horse Riders. (u.å.). *Exploring the need for reform in riding schools: The impact of intensive lesson schedules on horses*. [Hämtad 2 maj 2025]
<https://www.justhorseriders.co.uk/blogs/news/exploring-the-need-for-reform-in-riding-schools-the-impact-of-intensive-lesson-schedules-on-horses>
- Kjellberg, L., Dahlborn, K., Roepstorff, L. & Morgan, K. (2024). Frequency and nature of health issues among horses housed in an active open barn compared to single boxes—A field study. *Equine Veterinary Journal*.
<https://doi.org/10.1111/evj.14054>
- Luke, K.L., McAdie, T., Warren-Smith, A.K. & Smith, B.P. (2023). Bit use and its relevance for rider safety, rider satisfaction and horse welfare in equestrian sport. *Applied Animal Behaviour Science*, 259, 105855.
<https://doi.org/10.1016/j.applanim.2023.105855>

- McGreevy, P. & McLean, A. (2010). How riding may affect welfare: What the equine veterinarian needs to know. *Equine Veterinary Education*, 22(10), 532–538.
<https://doi.org/10.1111/j.2042-3292.2010.00217.x>
- Nyberg, L., Linnavalli, T., Hartmann, E. & Kalland, M. (2023). Finnish and Swedish riding school pupils' motivation towards participation in non-riding education. *Frontiers in Sports and Active Living*, 5, 1232428.
<https://doi.org/10.3389/fspor.2023.1232428>
- Patel, R. & Davidson, P. (2019). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning* (5 uppl.). Studentlitteratur.
- Ryan, R.M. & Deci, E.L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- Sé nèque, E., Lesimple, C., Morisset S. & Hausberger M. (2019) Could posture reflect welfare state? A study using geometric morphometrics in riding school horses. *PLoS ONE*, 14(2): e0211852. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0211852>
- Svenska Ridsportförbundet. (2023). *Verksamhetsinriktning 2024–2025*. Tillgänglig: [https://ridsport.se/download/18.23be588a18c8afa6d2c2809/1703146696793/Verksamhetsinriktning_2024-2025_3%20\(2\).pdf](https://ridsport.se/download/18.23be588a18c8afa6d2c2809/1703146696793/Verksamhetsinriktning_2024-2025_3%20(2).pdf) [Hämtad: 1 maj 2025].
- Svenska Ridsportförbundet. (2025). *Statistik: Statistik och korta fakta om svensk ridsport*. <https://ridsport.se/om-oss/statistik> [2025-02-17].
- SVT Nyheter (2022). *Allt dyrare att driva ridskola – påverkar ridavgifterna*. SVT Nyheter Öst, 11 oktober. Tillgänglig: <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/ost/allt-dyrare-att-driva-ridskola> [2025-05-17].
- Torell Palmquist, G., Käsälä Alveheim, N., Huot-Marchand, F., Ashton, L. & Lewis, V. (2025). The Role of European Equestrian Institutions in Training Professionals: Outcomes from a Workshop on Horse Welfare in Equestrian Education. *Animals*. 15 (2), 183. <https://doi.org/10.3390/ani15020183>
- Vetenskapsrådet. (2024). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig: https://www.vr.se/download/18.2e43113218cb4b815aa5c76/1701165111801/God-forskningssed_VR_2023.pdf [2025-05-18].
- Waerner, T. (2025). *Unga ryttares rätt till delaktighet – en villkorad rättighet?* Doktorsavhandling. Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH). DOI: 10.54612/a.1953453.
- Waran, N. (2023). *Interim report to the FEI Sports Forum April 2023*. Equine Ethics & Wellbeing Commission. Tillgänglig på: <https://equinewellbeing.fei.org/assets/documents/Interim%20Report%20to%20FEI%20Sports%20Forum%202023%20SLIDES%20including%20notes.pdf> [Hämtad: 1 maj 2025]
- World Horse Welfare. (u.å.). *What is a social licence to operate?* <https://www.worldhorsewelfare.org/what-we-do/sport-and-leisure-horses/what-is-a-social-licence-to-operate> [Hämtad 1 maj 2025].

Bilaga 1. Intervjuguide

De inledande frågorna är:

1. Kan du berätta lite om din bakgrund och erfarenhet som ridlärare?
2. Hur länge har du arbetat på din nuvarande ridskola?
3. Vilken typ av hästar använder ni i verksamheten och hur väljer ni ut dem?

Kompletterande frågor:

Hästvelfärd och hållbarhet

4. Hur arbetar ni för att säkerställa ridskolehästarnas välmående och hållbarhet?
5. Vilka åtgärder vidtas för att förebygga skador och öka hästarnas livslängd inom verksamheten?
6. Hur ser ni på arbetsbelastningen för ridskolehästar och hur hanteras eventuella överbelastningsproblem?

Utbildning och kunskapsöverföring:

7. Hur utbildar ni eleverna i hästvelfärd och hållbar hästhållning?
8. På vilket sätt integreras dessa frågor i både den praktiska och teoretiska undervisningen?
9. Upplever ni att elevernas kunskap om hästvelfärd har förändrats över tid? Om ja, på vilket sätt?

Organisatoriska faktorer

10. Hur samarbetar ni med veterinär, hovslagare och andra experter för att förbättra hästarnas hälsa?
11. Finns det särskilda utmaningar kopplade till ridskolans ekonomi som påverkar hållbarheten?
12. Vad anser du skulle kunna förbättras inom ridskoleverksamheten för att ytterligare stärka hästarnas hållbarhet?

Avslutande frågor

13. Finns det något annat du vill tillägga om ridskolehästarnas hållbarhet och hur detta kan förbättras?
14. Skulle du vara intresserad av att ta del av studiens resultat nu när den är färdigställd?

Bilaga 2. Inbjudan till intervju

Hej!

Vi heter Matilda och Thelma genomför tillsammans en studie om ridskolehästars hållbarhet inom ramen för vår utbildning på Hippologprogrammet (SLU). Syftet med studien är att undersöka hur ridlärare arbetar för att skapa hållbara ridskolehästar samt hur detta integreras i undervisningen på ridskolan. Vi har valt fråga ridlärare som vi vet har en insyn i hur deras arbetsplats jobbar med dess ekonomi, utbildning av hästar och elever samt hållbarhet.

Vi skulle därför vilja bjuda in dig till en intervju där vi diskuterar din erfarenhet och syn på dessa frågor. Intervjun kommer att vara semistrukturerad och ta cirka 30-45 minuter. Den genomförs med fördel digitalt.

Ditt deltagande är självklart frivilligt, och all information kommer att behandlas konfidentiellt. Om du är intresserad av att delta eller har några frågor, svara gärna på detta mail eller kontakta mig via telefon så bokar vi in en tid som passar dig!

Tusen tack på förhand för din medverkan. Vi är väldigt intresserade av hur du ser på dessa frågor, dels för studiens skull men även för våra framtida arbetssituationer.

Vänliga hälsningar,
Matilda Söderström & Thelma Hedlund
0706175839/0703608592
Hippologprogrammet, SLU

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Thelma Hedlund har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☒ JA, jag, Matilda Söderström har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.